

بسمه تعالی

قطعه‌نامه یازدهمین کنگره علوم خاک ایران

یازدهمین کنگره علوم خاک ایران در تاریخ ۲۱ تا ۲۳ تیرماه ۱۳۸۸ با حضور حدود ۷۰۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی، متخصصان، دانشجویان، دست اندرکاران علوم خاک ایران و نیز جمعی از متخصصان علوم خاک سایر کشورها در گرگان استان گلستان برگزار گردید. در این همایش که بوسیله انجمن علوم خاک ایران و دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و حمایت حامیان در پردیس آن دانشگاه برگزار گردید، آخرین یافته‌های علوم خاک کشور به صورت حدود ۹۰۰ مقاله شفاهی و پوستری ارائه شد و مورد نقد و بررسی قرار گرفت. شرکت کنندگان در کنگره در کنار جلسات علمی به بحث و تبادل نظر در جنبه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و اجرایی علوم خاک کشور نیز پرداخته و انجام اقدامات زیر را برای بهبود وضعیت و شرایط خاک کشور به مسئولان ذیربط یادآوری نمودند:

۱. خوشبختانه، با پیگیری انجمن علوم خاک ایران و اقدامات وزارت جهاد کشاورزی و مصوبه هیئت محترم دولت، قانون جامع خاک کشور اکنون به صورت لایحه ای به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده است. شایسته است مجلس محترم نسبت به بررسی و تصویب هرچه زودتر و اجرائی شدن آن با همکاری وزارتخانه و سازمانهای ذیربط اقدامات لازم را معمول دارد.
۲. آلودگی هوای ناشی از گرد و غبار که از چندین سال پیش از جنوب غرب کشور شروع شده و هم اکنون بخش عظیمی از فضای کشور را فرا گرفته و صدمات بیشمار و جبران ناپذیری را به محیط زیست و سلامت مردم وارد نموده و خواهد کرد، نیازمند توجه ویژه و آنی است. پیشنهاد می شود گروه تحقیقی مرکب از پژوهشگران مجرب کشور در موسسات تحقیقاتی، دانشگاهها و سازمانهای اجرایی ذیربط تشکیل گردیده و موضوع را به طور همه جانبه مورد بررسی قرار دهند. شایسته است مسئولان ذیربط از وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت کشور، وزارت امور خارجه و با همکاری سازمانهای بین المللی و منطقه ای نسبت به تدوین برنامه کوتاه و بلند مدت به منظور کنترل و مدیریت این پدیده که عمدتاً ناشی از گسترش پدیده بیابان زایی است اقدام لازم و موثر به عمل آورند. جلب همکاری کشورهای مجاور و دوست نظیر عراق، عربستان سعودی، ترکیه، سوریه، و کویت در زمینه فعالیتهای اجرائی و مشترک بیابان زدائی کمک بزرگی به حل بنیادین این مسأله خواهد بود. در صورت عدم اجرای برنامه های بلند مدت ملی و منطقه ای در آینده شاهد گسترش این پدیده شوم خواهیم بود که موجبات صدمات زیادی به سلامت جامعه، گسترش آلودگی محیط زیست و نامساعد شدن شرایط زندگی در بسیاری از شهرها و روستاها خواهد شد.

۳. با توجه به میزان زیاد فرسایش خاکهای کشور که عمدتاً ناشی از شرایط اقلیمی، وضعیت پستی و بلندی و بویژه مدیریت غیر اصولی خاکها می باشد. لازم است موسسات تحقیقات ذیربط با همکاری کلیه دانشگاهها و مراکز علمی و دستگاههای اجرایی نسبت به توسعه، تکمیل و بومی سازی یک یا چند مدل برآورد فرسایش و نیز تعیین محدوده فرسایش مجاز خاک در مناطق مختلف ایران اقدام نمایند تا زمینه های لازم برای اجرای برنامه جامع مدیریت و حفاظت خاک کشور فراهم گردد.

۴. متأسفانه هرساله پس از برداشت محصولاتی نظیر گندم، جو، و برنج بقایای آنها توسط کشاورزان سوزانده می شود. این عمل باعث ایجاد خسارات جبران ناپذیر به خاک شده و سبب آلودگی هوا و محیط زیست نیز می گردد. این بقایای گیاهی را با مدیریت صحیح می توان به مواد اصلاح کننده خاک تبدیل کرد. لذا پیشنهاد می شود که با همکاری نهادهای پژوهشی و دستگاههای اجرایی و با وضع قوانین و مقررات و همچنین اقدامات ترویجی و آموزشی از این مواد در افزایش مواد آلی خاکها بهره برداری کامل بعمل آید.

۵. شایسته است به کشاورزی و امور مربوط به خاکهای استان گلستان (محل برگزاری یازدهمین کنگره علوم خاک) توجه ویژه ای معطوف گردد. از جمله می توان به اقدامات زیر اشاره کرد: بهره برداری علمی و مدیریت صحیح خاکهای لسی که بخش وسیعی از این استان را پوشانده است، برنامه ریزی جامع و علمی برای اصلاح اراضی شور و سدیمی که بخش مهمی از اراضی شمال استان را می پوشاند و بازسازی آن برای کشاورزان بسیار پر هزینه است، مهار آبهای سطحی در شمال استان و جلوگیری از تغییر کاربری اراضی جنگلی و مرتعی بویژه در اراضی شیبدار لسی.